

Anders Borg: Tal vid Sverigemötet 2013

Talare
Anders Borg
Finansminister

Datum
15 mars 2013

Plats
Karlstad

Kära vänner!

Vi har litet mindre än 550 dagar kvar till valet. Det är ett avgörande val och vi ska använda tiden fram till dess väldigt väl. Idag och igår och de dagar som vi har framför oss ska vi lägga den grund som vi ska stå på när valrörelsen avgörs. Utgångspunkten från vår sida är naturligtvis, att begära fortsatt mandat för att fortsätta att förnya Sverige.

Låt oss dock vara klara över hur världen omkring oss ser ut. Det är kris i Europa. Det är en kris som har pågått sedan 2008 och det är en kris som kommer att fortsätta. Den här krisen handlar inte om att Lehman Brothers gick i konkurs och att man därmed fick en oro i banksektorn. Den är djupare och mer besvärlig än så. De senaste tio åren har eurozonen vuxit med en procent per år. Både ECB och EU-kommissionen är övertygade om, att det mest realistiska är att Europa växer med en procent de kommande tio åren.

Bara för att man ska förstå digniteten i detta: Tittar vi på BNP per invånare, om Sverige fortsätter att växa med den takt som vi har gjort de sista tio åren under de närmsta tio åren, då kommer vår BNP per medborgare att öka med 60 000 kronor. Fortsätter eurozonens BNP att växa med en procent per år, då ökar deras med 20 000 kronor. Det är alltså tre gånger så stor tillväxt i Sverige om vi tittar på detta långsiktigt.

Det är inte bara tillväxten som är Europas problem. Skuldnivån har gått från sextio till nittio procent, om man tittar på de offentliga skuldernas andel av BNP. Att ha en skuld på nittio procent, när vi så småningom går in i en ny kris, det gör att eurozonen står inför en väldig belastning, där det inte kommer att finnas möjligheter och kraft att möta en nedgång med åtgärder.

Arbetslösheten i Europa har ökat från åtta till strax under tolv procent under de

här krisåren. Man ligger alltså på en arbetslöshet på tolv procent, när vi nu börjar se att det kanske stabiliseras och situationen blir klarare. Det här är tre mycket tunga utmaningar: 1) att klara av att höja tillväxten, 2) att hantera skuldsättningen och 3) pressa tillbaka arbetslösheten.

Den insikt det ger oss är att Europa står inför väldigt fundamentala samhällsförändringar. Tittar vi på offentliga finanser, så vet vi att under de kommande tio-tjugo åren så måste vi se en helt annan utveckling. Vi har sedan euron infördes legat på genomsnittliga underskott på tre procent. Det är inte möjligt att fortsätta så. Man måste sätta upp budgetmål om att ligga på överskott och balans. Man måste strama upp budgetprocesser som gör att det blir ordning och reda i den ekonomiska politiken. Man måste göra det här och samtidigt minska de offentliga utgifterna. Europa har alldeles för höga skatter redan som det är. Och möjligheterna till krispolitik i framtiden är begränsade.

Tittar vi på tillväxtpolitiken, då har vi sett att länderna i Sydeuropa, Italien, Spanien, Grekland, Portugal, har haft en utveckling av produktiviteten som gör att de ligger trettio-fyrtio procent än tyskarna i kostnader. Ska vi ta tillbaka den konkurrenskraften, ska vi ta tillbaka gapet i tillväxt mellan USA och Europa, då måste tillväxten i eurozonen höjas till två till tre procent. Det betyder helt enkelt att tillväxten måste varaktigt och långsiktigt i princip fördubblas. Det är en formidabel uppgift. Det handlar om att den inhemska tjänstesektorn måste öppnas upp för konkurrens. Det handlar om att transportsystemet måste bygga på att man har konkurrens och effektivitet, telecom, energi, bankförsäkring; alla delar av ekonomin måste öppnas. Hindren för företagsamhet, hindren för entreprenörskap, regelbördan, skatterna och krånglet måste helt enkelt tas ned på en nivå som gör att man klarar av att växa.

För att beskriva utmaningen, så kan man formulera det så här: Spanien och Italien måste under de kommande åren fungera som om man vore Holland, Tyskland eller Sverige. Det är nödvändigt och det betyder att det kommer att ske stora samhällsförändringar när det gäller innovationer, entreprenörskap, ordning och reda i ekonomin.

Tittar vi på arbetsmarknaden: Att sänka en arbetslöshet från säg tolv till sex procent, det betyder också att det måste genomföras mycket betydande förändringar. Man måste öka flexibiliteten på arbetsmarknaden. Man måste förstärka drivkrafterna att arbeta. Och det betyder att man behöver se över hur

man sätter löner och förhandlar vid uppsägningar, hur man utformar skattesystemet, hur a-kassa och välfärdssystem, pensionssystem, är utformade. Alla de här sakerna måste man jobba igenom, så att man får en flexibilitet på arbetsmarknaden, så man får drivkrafter att vara i jobb, att man får villkor som gör att företagen vågar anställa. Inte minst handlar det om att vi i Europa måste få en höjning av utbildningssystemets kvalitet.

Vad ger det här för slutsatser för Sverige? Skuldsättning, arbetslöshet och tillväxtförutsättningar i Europa? Ja, det ger oss en karg miljö. Vi ska prata om vad vi ska göra med Sverige för att förstärka Sveriges ställning 2014-2018. Ja, då ska vi vara väldigt klara över, att det här är en utmanande miljö. Vi är utsatta. Det finns en stor osäkerhet. Sverige är oskyddat och sårbart. Vår uppgift i det läget, det är naturligtvis att värna, skydda och säkra Sverige. Det är den miljö vi står inför, med låg tillväxt under lång tid i omvärlden. Risk för att kriser kommer tillbaka, med svaga möjligheter att möta dem. Och ett Asien som kliver in på världsmarknaden med mycket stor kraft och med väldig dynamik. Det här är utmanande. Det är bakgrunden till vad vi ska stå för.

Om det här är omvärlden, hur vill vi då att Sverige ska vara? Låt mig ta tre kännetecken på hur jag vill att Sverige ska se ut: Vi ska vara ett land som präglas av 1) hög tillväxt, 2) makroekonomisk stabilitet och 3) en väl fungerande arbetsmarknad. Det ska vara ordning och reda i den ekonomiska politiken. Det är så Sverige uppfattas idag. Sverige är ett av de länder som har klarat krisen bättre än man har gjort i andra länder. Men det är också viktigt att Sverige är ett land som präglas av tolerans, öppenhet, sammanhållning; ett land där man känner att alla människor får plats, där man känner att alla människor är respekterade för vilka de är. Det är så Sverige ska vara. Det måste vi moderater stå upp och värna.

Att Sverige är ett land som präglas av ekonomisk-politiskt ansvar och öppenhet, det vet vi. Men det är också tydligt, att när man blickar mot Sverige då ser man dynamik, man ser innovationer, man ser forskning i världsklass. Man ser några av världens bästa och mest välskötta företag, som leder teknikutvecklingen framåt. Det här är det Sverige som vi vill ha. Som präglas av ansvar. Som präglas av öppenhet, tolerans och sammanhållning. Och som präglas av att vi leder teknik, att vi leder utveckling och att vi har ett näringsliv som står starkt och är mer dynamiskt än i andra länder. Det är det Sverige som vi ska stå för.

Vad är då uppgiften? Den är att lägga fast den här politiken. Det har vi gjort i en arbetsgrupp som jag har lett. Jag vill bara nämna, att det har varit ett fantastiskt roligt arbete. Vi har haft Anna Kinberg, vår gruppledare som har tagit ansvar för att diskutera och analysera hur det finanspolitiska ramverket ska fungera. Ett väldigt bra arbete kring finansiell stabilitet. Vi har haft Ulf Kristersson. Ulf och jag har diskuterat välfärdsfrågor i snart trettio år. Det finns få som kan så mycket om välfärdssystemen och dess grunder som Ulf. Vi har haft mycket spännande diskussioner om pensionssystem, om åldrande, vad vi ska göra för att hantera utsatthet. Vi har haft Gustaf Douglas i vår grupp. Få människor kombinerar Gustafs unika lust och vilja att bygga ett starkt Företagssverige med hans breda och närmast alltid historiska perspektiv på var vi står.

Tyngd och erfarenhet, det är vad Gustaf har representerat i vår grupp. Henrik von Sydow, vår ordförande i skatteutskottet, en enorm reformvilja, politisk uppfinningsriktighet, och en energi som alltid har gjort arbetet kul. Elisabeth Svantesson, vår kvinna i arbetsmarknadsutskottet, hon är en av våra bästa samhällsingenjörer. Hon kan systemen och vet hur man löser samhällsproblem. Elisabeth har varit en stor tillgång. Jessica Polfjärd, vår kvinna i näringsutskottet, inland brukar jag kalla henne "Gustaf Ultra". Hon kan aldrig låta bli att driva ytterligare ett steg för att förbättra vårt företagsklimat. Hillevi Engström, få i regeringen har ett så tungt uppdrag som Hillevi. Det är inte lätt att vara arbetsmarknadsminister. Då har man motvind och vinden i ansiktet nästan varje dag. Få gör det bättre än Hillevi. Charlotte Nordström. Skara är en central del av Sverige. Det finns inte någon politisk fråga som inte kan ses ur Skaras perspektiv. Erik Bengtzboe, jag hade tänkt att sänka hans kandidatur för återval genom att hävda att han har varit en fantastisk tillgång, han har inte alls bara suttit och markerat om arbetsrätten. Han har sagt att vi får ge upp det här med att bråka med facket. Vi måste ha fler kaffepauser med LO. Och jag håller ju med Erik. (För sanningens skull, ska jag väl erkänna, att det där var inte sant.) Men han har varit väldigt bra i gruppen. Vi har också haft Johnny Munkhammar, som ju gick bort under den här perioden. Jag måste verkligen få säga det, att det var en väldig tillgång i gruppen, att ha Johnny. Han hade en sådan lust för politik och samhällsförändring. Han gjorde en väldigt fin insats för oss. Så det här har varit ett väldigt kul arbete, det ska jag säga. Det har producerats runt 300-400 sidor text i underarbetsgrupperna. Så de av er som tycker att de här 76 som vi har lagt fram är för mycket, kan vi erbjuda mer.

Vad är då våra huvudlinjer? Vad är det vi går till val på? Vad är det för mandat vi

vil ha av väljarna? Ja, den första punkten, den är ansvar! Vi kommer att hålla fast vid överskottsmål. Vi kommer att hålla fast vid utgiftstak. Vi kommer att skärpa budgetprocessen. Det ska vara ordning och reda i den ekonomiska politiken. Och det finns bara ett löfte i den här valrörelsen, som är absolut från vår sida. Det är ordning och reda i offentliga finanser. Vi kommer inte att backa från den linjen. Vi kommer att stå upp för att det ska vara ordning och reda och vi kommer att hålla fast vid det, oavsett vad alla andra säger. Det här är vårt enda absoluta löfte till väljarna: Ordning och reda i ekonomin.

Den andra huvudlinjen i vår politik är naturligtvis jobben. Vi ska pressa tillbaka arbetslösheten. Vi ska lägga förutsättningar för högre sysselsättning. Vi ska minska utanförskapet och vi ska bygga ett samhälle för full sysselsättning. Då är den mest självklara utgångspunkten att förstärka arbetslinjen. Det ska vara fler i arbete. Vi ska möta en åldrande befolkning, genom att fler genom att fler kan stanna kvar och att de unga kan komma in tidigare.

Vi ska stärka vår konkurrenskraft genom att vår arbetsmarknad ska fungera bättre. Därför att vi ska vara bättre på omställning, anpassning och flexibilitet än andra länder. Då måste vi också stå upp för jobbskatteavdraget. Då måste det vara vår centrala prioritering. Då är sänkt skatt för låg- och medelinkomsttagare kärnpunkten i det program som vi vill genomföra. Det är så att poliser, lärare, sjuksköterskor, brandmän, gymnasielärare, barnmorskor; alla de grupperna, de som bär vårt samhälle och tar det tunga ansvaret, det är för dem som det är viktigt att sänka skatten. Det är därför som vi står upp för jobbskatteavdrag och höjd brytpunkt. Det är kärnan i vår arbetslinje i valrörelsen.

Det måste naturligtvis också bli fler företag som vill anställa. Och här är ju skiljelinjerna i politiken som tydligast. Vi vill fortsätta att sänka skatterna för företagen. Bolagsskatt, ägarskatt och andra skatter som förstärker investeringsviljan och viljan att anställa. Socialdemokraterna står för trettio miljarder i höjda skatter. De ska samarbeta med Miljöpartiet, som vill lägga till femton miljarder i höjda miljöskatter. Det är en skattechock som kommer att kosta jobb för Sverige. Vår uppgift är den motsatta. Vi ska göra så att fler företag kommer till, så att de vill växa, så att de vill anställa, att de är lönsamma och klarar av en konkurrens på världsmarknaden som hårdnar. Och där är inriktningen, med infrastruktur och forskning, med mer av förstärkningar på skattesidan. Där bygger vi förutsättningar för ett växande näringsliv, därför att det är åtgärder som ger oss konkurrenskraft som är nödvändig.

Vi behöver också en mer flexibel arbetsmarknad. Vi har för hög ungdomsarbetslöshet. Vi har brister i integrationen, därför att arbetsmarknaden inte är tillräckligt flexibel. Nu har vi presenterat korttidsarbete, yrkesintroduktion. Vi gör saker för att stötta flexibilitetsförhandlingarna som sker på tjänstemannasidan. Det här är vår väg att förändra Sverige; att bidra till att fack och arbetsgivare sätter sig ned med varandra utan villkor, som gör att arbetsmarknaden fungerar bättre. Vi har en tillgång i Sverige. Den är att fack och arbetsgivare kan tala med varandra. Vi har en tillgång i Sverige. Vi har inte en arbetsmarknad där det är politiker som ska bestämma över regler och villkor. Det är fack och arbetsgivare som ska sköta de frågorna. Vi ska stötta, vi ska hjälpa till, vi ska driva på. Men vi ska säkra att 1970-talet är över. Det är inte politiker som ska sköta arbetsmarknaden. Det ska parterna göra.

Om vår första uppgift är ansvar och vår andra uppgift är jobben, då är den tredje kunskap. Vi landade väldigt snabbt i att diskutera väldigt mycket utbildningspolitik. Det beror på, att om man vill ta det här med ett samhälle som håller ihop, då är utbildning viktigt. Om vi ska kunna ha en rationell diskussion om politik, då är det viktigt att alla får en bra utbildning. Om vi menar allvar med en liberal utgångspunkt, att alla människor ska få forma sitt eget liv, då är utbildning viktigt. Om vi menar att det är viktigt att unga människor får ha trygghet på arbetsmarknaden, då är utbildning viktigt.

Vi vet, att lämnar man gymnasieskolan utan fullgoda kunskaper, då är risken att fastna i långtidsarbetslöshet mycket högre. Men vi vet, att om vi ska klara konkurrenskraften, om vi ska ha de bästa produkterna och leda den teknologiska utvecklingen, då är utbildning viktig. Det går inte att hitta nästan någon samhällsfråga, som inte går tillbaka till utbildningssystemet. Det är därför utbildning är en av våra tyngsta prioriteringar.

När man då tittar på vad som behövs, det är rätt uppenbart att den utbildningspolitik som vi står för, kommer att öka kunskaperna. Om vi har svårigheter med matematik, naturvetenskap och språk, vad ska vi då göra åt det? Ja, vi ska naturligtvis gå in med mera tidigt undervisningsstöd. Det gör finnarna och det fungerar! Det är viktigt att ge dem som inte har den bästa starten en tidig uppbackning, så att vi hjälper dem att få en bra kunskapsbas.

Det är klart, om Sverige har mindre undervisningstid i matematik, fysik,

naturvetenskap och språk än vad man har i andra länder, ja då lär sig eleverna mindre. Det behövs mer undervisningstid. Vi kommer att prioritera att först gå fram med matematiken, men det kommer att behövas också på språk och andra områden. Och vi ska gradvis se till att det blir mer undervisningstid i de svåra ämnena.

Vi behöver bättre förutsättningar för lärarna. Mer av karriärvägar, bättre betalt, så att fler känner att de vill bli lärare – och att de också vill vara kvar som lärare. Det är en väg till kunskap. Vi vill ha fler prov. Vi vill ha mer betyg. Det här är en alldeles tydlig inriktning, där vår politik står i kontrast mot Socialdemokraternas och Miljöpartiets. Vi tror att kunskap, studier, lärande, lärare, undervisningstid, betyg, prov, det är vägen för att skapa ett sammanhållet samhälle; att våra barn ska få de bästa möjligheterna att stå starka i livet. Då är kunskapen vår huvudprioritering. Och vi vet, och det är väldigt tydligt, vi håller inte på med någon profilering här, vi ska ge Jan Björklund all den uppbackning han behöver för att göra det jobb som han gör så oerhört bra. Vi ska hjälpa och stötta och driva en politik som gör att vi får en skola som verkligen ger våra barn de bästa förutsättningarna i livet.

Kent (Persson) stod här och talade om hela Sverige. Det är så vi ska vara. Vi ska vara ett parti för alla i Sverige – för hela Sverige. Vi ska ha ambitionen att ha en politik som man kan känna sig trygg med. Då måste vi också ta ansvar för att ha en trygghetsdimension när vi går till val. Låt oss vara tydliga med det. När vi sänker skatterna, då vill vi också sänka skatterna för pensionärer. Det är en viktig del av sammanhålningen, att även pensionärerna känner att de är med. Att även pensionärerna känner, att när ekonomin växer, så ska de få ta del av detta. Det är en självklarhet, om man ska ha sammanhållning i ett samhälle.

Ska vi ha trygghet i vårt samhälle, då vet vi att vi måste prioritera brottsbekämpningen. Då vet vi att det måste finnas resurser för poliser, åklagare och kriminalvård. Det ska vi också prioritera.

Vi vet också att vi måste se till att vård och omsorg fortsätter att förbättras. Det har hänt mycket: Vi har nästan tvåhundra fler vårdcentraler. Vi har över trehundra fler apotek. Vi har nästan femtusentusen fler sjuksköterskor. Vi har nästan tretusen fler läkare. Det är en utveckling som ska fortsätta. Vi ska fortsätta att prioritera vården, därför att trygghet är viktig.

Det här är vår prioriteringsordning. Och den måste vi vara klar med till väljarna:

1. Ansvar kommer först. Det är vårt absoluta löfte. I stat, kommun och landsting, kommer vi inte att slarva med ekonomin. Vi ger inga andra vallöften, som ställs vid sidan eller över löftet om ansvar för ekonomin. Det är absolut. Det är vår första prioritering.

2. Vår andra prioritering är arbetslinjen. Det är att vi kommer att lägga resurser och kraft på att göra det mer lönsamt att arbeta, förbättra flexibiliteten på arbetsmarknaden, och skapa förutsättningar för att fler företag vill anställa.

3. Den tredje är att kunskap ska stå i centrum.

4. Den fjärde är trygghet.

Det här innebär att det också finns en struktur och en ordning här. Vi kan inte prioritera att höja tio-elva bidrag, som socialdemokraterna. För vi har inte de resurserna. Vi prioriterar nämligen skolan och välfärden före. Och vi tänker inte höja skatten med trettio miljarder.

Vi kan inte prioritera att ta bort värnskatten, därför att det är ett begränsat reformutrymme. Vi måste ta det viktigaste först. Och jag säger det till er: De av er som känner sig trygga med att stå i en valstuga, eller ringa upp till någon av våra väljare och säga: ”Vi har tänkt efter litet grand. Vi tycker att en bankdirektör behöver en skattelättnad på fyrtiotusen kronor i månaden, men vi tror också på sammanhållning, så vi tycker att en sjuksköterska ska få fyrahundra kronor i månaden”. Om ni tycker att det fungerar, om ni kan se en sjuksköterska, en lärare, en polis, en brandman, en ingenjör i ögonen och säga det, då ska vi ta bort värnskatten. Annars ska vi gå till val på att prioritera låg- och medelinkomsttagare först.

Det här är mitt budskap. Det är så här som vår valrörelse kommer att se ut. Jag har en uppgift. Den har ni också. Den uppgiften har vi gemensamt. Det är att skapa förutsättningar för en valseger 2014. Låt mig vara tydlig och klar över detta. Det här är den uppgift vi har: Vi ska säkra att Fredrik Reinfeldt förblir statsminister 2014 och fyra år framåt. Det är den uppgiften som vi ska göra gemensamt under kommande dagar.

När Fredrik Reinfeldt frågade mig om jag ville bli finansminister i hans regering, då blev jag väldigt stolt. Jag är oerhört stolt över att ha jobbat med Fredrik i den här mer än nästan tio åren nu. Han är en person med ett ledarskap som ger ett så starkt och entydigt stöd, så jag kan utan tvekan säga att ingen finansminister i Europa har haft mer stöd från sin statsminister än vad jag har haft från Fredrik Reinfeldt. Han är Europas bästa statsminister, om finansministrarna får rösta.

Fredrik Reinfeldt är nu i Europa. Tänk efter hur det är. Han är en av de yngsta statsministrarna i Europa. Han är fylld av kraft och energi och reformvilja. När han är i Europa företräder han Sverige. När vi gjorde en liten kalkyl, om vi jämför med EU-kommissionens första bud till EU-budget, så har Fredrik sparat oss sextio miljarder kronor under den här processen. Sextio miljarder kronor! Det är därför att han har den här tyngden, den här erfarenheten och den här tryggheten. Jag vil vara väldigt tydlig här. Vi läser i tidningarna, det spekuleras. Jag vill ge er ett budskap här: När vi åker hem härifrån så är det slutsnackat! Vår uppgift. Min uppgift. Er uppgift. Den är att se till att Fredrik Reinfeldt förblir statsminister. Att han gör det under de kommande fyra åren. Ni ska veta, nästa gång ni läser i tidningarna och det spekuleras, det är fel. Vi vet hur det är. Han är vår partiledare. Vi ska ge honom allt stöd, all uppbackning, så att han kan fortsätta att vara statsminister. Det är ska vi göra de kommande 550 dagarna.

Kära vänner! Den här rikskonferensen – det heter förstås Sverigemöte numera – men den här rikskonferensen, den är vår startpunkt för valrörelsen. Vi har lagt grunderna nu. Vi vet vilken politik (ljudhack) vara trygga med oss. Vi kommer att prioritera ansvar, jobb, kunskap och trygghet. Ni vet och jag vet att vår gemensamma uppgift, det är att ge hundratio procent av den energi som vi kan uppbåda för att Fredrik ska förbli statsminister. Vi ska ge hundratjugo procent av den kraft vi kan uppbåda och han ska känna att vi står hundra, tvåhundra procent bakom honom i den tuffa uppgiften. Han ska förbli statsminister de kommande fyra åren. Det ska vi se till!

Tack så mycket!

Taggar

2010-tal, 2013, Man, Moderaterna, Politiska tal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/anders-borg-tal-vid-sverigemotet-2013>